

OBSAH

ÚVOD	s. 5
HISTORIZMUS A FILOZOFICKÁ POSTMODERNA ...	s. 16

PRVÁ ČASŤ

<u>ĽUDSKÉ BYTIE</u>	s. 37
---------------------------	-------

I. <u>VYMEDZENIE, CHARAKTERISTIKA A ŠTRUKTÚRA ĽUDSKÉHO BYTIA</u>	s. 46
--	-------

1. VÝCHODISKOVÉ KATEGÓRIE K ANALÝZE ĽUDSKÉHO BYTIA	s. 46
--	-------

a/ Potreby a uspokojovanie potrieb s tendenciou k ideálu blahobytu	s. 49
--	-------

b/ Skutočnosť a uskutočňovanie s tendenciou k ideálu slobody	s. 52
--	-------

c/ Niektoré otázky slobody a kategórie osvojenia	s. 57
--	-------

2. SUBJEKTIVIZAČNÝ A OBJEKTIVIZAČNÝ PROCES, SFÉRY A ZÁKLADNÉ ZLOŽKY ĽUDSKÉHO BYTIA	s. 63
--	-------

3. REGULATÍVY INTERAKČNÝCH AKTIVÍT /primárne regulatívy správania sa a konania/	s. 71
---	-------

II. <u>DYNAMIKA ĽUDSKÉHO BYTIA</u>	s. 81
--	-------

1. PRÍRODA V DYNAMIKE ĽUDSKÉHO BYTIA	s. 81
--	-------

a/ Interakcie v prírode	s. 82
-------------------------------	-------

b/ Aktivita živej prírody	s. 89
---------------------------------	-------

c/ Činnosť biologických organizmov	s. 91
--	-------

2. ONTOTVORNÝ SUBJEKT ČLOVEKA AKO DYNAMICKÝ ČINITEL	s. 94
---	-------

a/ Činnosť a skúsenosť.	s. 98
b/ Od skúsenosti k subjektivizácii činnosti – vedomá činnosť	s. 101
c/ Tvorivá činnosť.	s. 107
3. SPOLOČNOSŤ A JEJ DYNAMICKÉ FORMY	s. 111
a/ Vznik spoločnosti a práce	s. 112
b/ Protirečivosť chápania a interpretácie práce v marxistickej filozofii	s. 121
c/ Vývojové tendencie práce, dôsledky a možnosti ich riešenia	s. 127
d/ Prax, jej miesto, funkcia a význam pre spoločnosť	s. 136
4. KULTÚRA A OTÁZKY DYNAMIKY KULTÚRY	s. 144
a/ Vedomie, základné zložky, funkcie, vnútorné zmysly a kultúra	s. 145
b/ Formotvorné princípy vedomia a sféry kultúry	s. 153
c/ Kultúra a jej funkcie	s. 166

DRUHÁ ČASŤ

<u>SPOLOČNOSŤ A DEJINY</u>	s. 171
--------------------------------------	--------

III. <u>DEJINY AKO PROCES ROZVOJA PRÍRODNO-</u> <u>-HISTORICKÝCH FORIEM POPULÁCIÍ</u>	s. 185
1. K OTÁZKE ZAČIATKU ĽUDSKÝCH DEJÍN.	s. 186
2. PRÍRODNO-HISTORICKÉ FORMY ĽUDSKÝCH POPULÁCIÍ	s. 191
3. PRINCÍPY UTVÁRANIA; ROZVÍJANIA A UCHOVÁ- VANIA PRÍRODNO-HISTORICKÝCH FORIEM POPULÁCIÍ	s. 196
a/ Princíp kontinuity a diskontinuity	s. 196
b/ Princíp kultúrnej syntézy – organický a neorganický rozvoj kultúry	s. 203

- c/ Princíp univerzalizmu a individualizácie s. 210
- d/ Princíp etnicity a všeľudských hodnôt s. 218
- e/ Princíp plurality a koexistencie s. 226

IV. DEJINY AKO PROCES UTVÁRANIA, ZMIEN A STRIE- DANIA SPOLOČENSKÝCH SYSTÉMOV A FORMÁCIÍ s. 234

1. SOCIÁLNA SFÉRA s. 235
 - a/ Sociálna sféra a spoločnosť s. 236
 - b/ Otázky diferenciacie sociálnej sféry s. 239
 - c/ Dynamické procesy a princípy sociálnej sféry s. 241

2. EKONOMICKÁ SFÉRA. s. 247
 - a/ Ekonomika ako sféra spoločnosti s. 248
 - b/ Princípy efektívnosti ekonomiky. s. 252
 - c/ Vrstvy ekonomickej sféry s. 260

3. DUCHOVNÁ SFÉRA SPOLOČNOSTI s. 261
 - a/ Reflexia duchovnej sféry vo filozofii 20. storočia s. 262
 - b/ Genéza utvárania individuálnej vrstvy
duchovnej sféry. s. 268
 - c/ Objektívna (nadindividuálna) vrstva
duchovnej sféry. s. 277
 - d/ K otázke vzťahov človeka, vedomia a spoločnosti. . . . s. 283

4. INŠTITUCIONÁLNA SFÉRA SPOLOČNOSTI A INŠTI-
TUCIONALIZOVANÁ SPOLOČNOSŤ – ŠTÁT s. 287
 - a/ Inštitucionálna sféra a štát s. 288
 - b/ Proces utvárania inštitucionálnej formy spoločnosti
– štátu s. 292
 - c/ Základné formy štátu utvorené v historickom procese
a ich princípy s. 296
 - d/ Sféry inštitucionalizovanej spoločnosti – štátu. s. 301
 - e/ Formy a princípy riadenia spoločnosti. s. 302

5. SPOLOČENSKO-HISTORICKÉ FORMÁCIE	s. 310
a/ Proces striedania spoločensko-historických formácií v dejinách	s. 311
b/ Princípy spoločenskej prosperity	s. 320
- Princíp tvorivosti	s. 321
- Princíp produktívnosti.	s. 323
- Princíp podnikavosti.	s. 325
c/ Spoločenský systém	s. 328
V. <u>DEJINY AKO PROCES TVORBY</u>	s. 331
1. TVORIVOSŤ – PREDPOKLAD ĽUDSKÝCH DEJÍN	s. 332
a/ Miesto a úloha formotvorných princípov vo vývojovom procese	s. 333
b/ Participácia formotvorných princípov na tvorivom osvojovaní skutočnosti v procese ľudských dejín	s. 338
c/ Tvorivé osvojovanie spoločensko-historickej skutočnosti	s. 343
2. REGULATÍVY A SUBJEKTY RIADENIA SPOLOČENSKÝCH PROCESOV	s. 347
a/ Regulatívy historickej činnosti spoločenských subjektov	s. 347
b/ Historické formy regulatívov dejinotvornej činnosti	s. 360
c/ Regulácia procesu ľudských dejín	s. 370
d/ Kvalitatívne vyššie regulačno-riadiace systémy a subjekty	s. 376
RADIKÁLNY PLURALIZMUS POSTMODERNÝ A DEJINY /namiesto záveru/	s. 384
POZNÁMKY	s. 394
LITERATÚRA	s. 437
PRÍLOHY	s. 457
RESUMÉ /slovenské, nemecké, anglické, ruské/.	s. 462
MENNÝ REGISTER	s. 490
OBSAH	s. 499

MENNÝ REGISTER

A

ADORNO, T. W.	s. 25
ALEXANDER, S.,	s. 43
ALTUS, J.,	s. 21, 416
ANAXIMANDROS,	s. 83, 415
ANOCHIN, P. K.,	s. 269
APEL, K. O.,	s. 25, 31, 284
ARCHANGELSKÝ, L. M.,	s. 355
ARISTARCHOS zo Samu,	s. 415
ARISTOTELES,	s. 39, 51, 72, 83, 294, 295, 303-306, 308, 314, 333, 349, 359, 374, 383, 388, 394, 401, 415, 416. 425, 427
ÁRON, R.,	s. 431
AUGUSTUS,	s. 413
AURÉLIUS, M.,	s. 414

B

BACON, F.,	s. 46, 57. 120, 317, 416
BAUDRILLARD, J.,	s. 16, 385
BAUER, Bruno,	s. 179
BERGSON, H.,	s. 42, 44, 262
BODIN, J.,	s. 21, 416
BODNÁR, J.,	s. 415
BOLZANO, B.,	s. 416
BROŽÍK, V.,	s. 74
BÜCHNER, L.,	s. 42

C

CAMPANELLA, T.,	s. 21, 416
CAPRA, F.,	s. 273

CARNAP, R.,	s. 43
CASSIRER, E.,	s. 43, 268
CICERO,	s. 413, 414
CLUCKHOHN, C.,	s. 166
COMTE, A.,	s. 41, 44
CROCE, B.,	s. 44

Č

ČERNÍK, V.,	s. 75, 395
ČORNÝ Daniel,	s. 216

D

DARWIN, Ch.,	s. 41
DELEUZE, G.,	s. 25
DEMOKRITOS,	s. 83, 415
DERRIDE, J.,	s. 16
DESCARTES, R.,	s. 40, 46, 73
DEWEY, J.,	s. 42
DILTHEY, W.,	s. 42, 44, 262, 265, 269
DIONÝZ ml., syrakúzske	s. 374
DURKHEIM, E.,	s. 25

E

ERASMUS, D., Rotterdamský,	s. 21, 416
ERATOSTHENES,	s. 415

F

FEOFANUS, Grék	s. 216
FEUERBACH, L.,	s. 412
FEYERABAND, P.,	s. 16

FICHTE, J. G.,	s. 50, 51, 62, 96, 122, 150, 166, 180, 188, 416
FIORAVANTI,	s. 216
FLAVIUS,	s. 414
FOUCAULT, M.,	s. 16, 25, 29
FOURIER, Ch.,	s. 416
FRANK, F.,	s. 43
FREUD, S.,	s. 263, 264, 275

G

GADAMER, H. G.,	s. 16
GALILEO, G.,	s. 180
GEHLEN, A.,	s. 262, 265, 266
GROTIUS, H.,	s. 21, 416

H

HABERMAS, J.,	s. 16, 25, 31, 384, 386
HABSBURGOVCI,	s. 318
HAECKEL, E.,	s. 42
HÁJEK, J.,	s. 426
HALIKARNASKÝ, H.,	s. 201
HARRINGTON, J.,	s. 416
HARTMANN, N.,	s. 43, 262, 266-269
HAŠEK, J.,	s. 10
HAWKING, S.,	s. 10, 85, 274
HEGEL, G. W. F.,	s. 25, 41, 50, 53, 58, 63, 96, 97, 122, 135, 177-179, 188, 312, 328, 405, 410, 412, 416, 427
HEIDEGGER, M.,	s. 43
HEISENBERG, W.,	s. 43
HELMHOLTZ, H.,	s. 42
HENRICH VII.,	s. 141
HERAKLEITOS z Pontu,	s. 61, 83, 415

HERDER, J. G.,	s. 22, 41, 62, 66, 67, 72, 122, 150, 166, 177, 178, 181, 328, 401, 416
HERRINGTON, J.,	s. 418
HITLER, A.,	s. 141, 308
HOBBS, T.,	s. 338, 416, 427
HOMÉR,	s. 174, 175, 361
HORÁK, A.,	s. 198, 201
HUSAJN, S.,	s. 308
HUSSERL, E.,	s. 42
HUXLEY, H. T.,	s. 42
HYPPARCHOS,	s. 415

CH

CHARDIN, T. de,	s. 41, 44
CHROPOVSKÝ, B.,	s. 202

I

INGARDEN, R.,	s. 42
IVANOV, V. P.,	s. 396, 402, 411

J

JAMES, W.,	s. 42
JAROSZEWSKI, T. M.,	s. 394, 406
JASPERS, K.,	s. 43, 44

K

KAGAN, M. S.,	s. 79, 402
KANT, I.,	s. 41, 58, 61, 62, 95, 96, 122, 135, 156, 166, 177, 180, 339, 416, 427
KAROL I.,	s. 318
KAROL VELKÝ,	s. 214

KIERKEGAARD, S.,	s. 42, 44
KLAGES, L.,	s. 42, 262, 265,
KOLLÁR, J.,	s. 178, 179, 217-219, 328
KONFUCIUS,	s. 364
KOPERNIK, M.,	s. 180
KOSLOWSKI, P.,	s. 384
KROEBER, A. L.,	s. 166
KULIKOVOVÁ, L. S.,	s. 400
KUZMÁNY, Karol,	s. 217

L

LANDBERG, P.,	s. 262
LANDMANN, M.,	s. 262, 266, 269
LAO CE,	s. 364
LAPLACE,	s. 180
LEIBNIZ, G. W.,	s. 66
LEONTIEV, A. N.,	s. 269, 398
LEVI, V. I.,	s. 180
LÉVI-STRAUSS,	s. 27
LINDE, A.,	s. 274
LINHART, J.,	s. 75
LOCKE, J.,	s. 427
LOSSKÝ, N. O.,	s. 43
LURIJA, A. R.,	s. 269, 271, 398
LUTHER, M.,	s. 317
LOYTARD, J. F.,	s. 16, 25, 29

M

MAC-RAE, D.,	s. 432
MACHIAVELLI, N.,	s. 21, 176, 355, 416, 427
MANNHEIM, K.,	s. 20, 432
MARCEL, G.,	s. 43
MAREK, J.,	s. 19, 20, 25, 26, 34

- MÁRIA II., s. 318
 MARITEIN, J., s. 41
 MARR, N. J., s. 187
 MARX, K., s. 23, 25, 97, 122-126, 128, 136, 163,
 178, 179, 248, 249, 308, 394, 407-412,
 416, 417, 420, 421, 423, 424
 MEADA, G. H., s. 16, 25
 MOLESCHOTT, J., s. 42
 MERLEAU-PONTY, M., s. 43
 METOD, s. 208, 216
 MILL, J. S., s. 41
 MONTESQUIEU, Ch., s. 173, 175, 176, 178, 297, 306, 307, 416,
 427
 MORE, T., s. 21, 416
 MOSKVIČEV, L. N., s. 431

N

- NERÓN, s. 414
 NIETZSCHE, F., s. 24, 42, 44
 NOVO, Alvasio, s. 216

O

- OBRENOVIČ. M., s. 300
 OVIDIUS, P. N., s. 73

P

- PEIRCE, Ch., s. 42
 PERSSONS, T., s. 25
 PIAGET, J., s. 25
 PINOCHET, s. 308

PLATON,	s. 39, 82, 294, 304, 313-316, 354, 368, 373, 374, 394, 415-417, 425-427
PLESSNER, H.,	s. 262
PLOTINOS,	s. 414
POPELOVÁ, J.,	s. 74, 351
PORŠNEV, B. F.,	s. 124, 125, 187,
POSPELOVÁ, G. S.,	s. 400
PROCHOR z Gorodca,	s. 216
PTOLEMAIOS, Klaudius,	s. 202
PYTAGOROVCI,	s. 415

Q

QUINTILIANUS, M. F.,	s. 414
----------------------	--------

R

REICHENBACH, H.,	s. 43
REYMOND, B.,	s. 42
RICKET, H.,	s. 265
RORTY, R.,	s. 16, 25, 29
ROTHACKER, E.,	s. 262, 265, 266, 268, 269
ROUSSEAU, J. J.,	s. 8, 41, 95, 178, 181, 416, 427
RUBINŠTEJN, S. L.,	s. 269
RUBLOV, Andrej,	s. 216
RUSSEL,	s. 43

S

SAINT-SIMON, H.,	s. 416
SALARIO, Pietro,	s. 216
SANTAYNA, G.,	s. 42, 44
SATRE, J. P.,	s. 43, 63, 395
SEILER, V.,	s. 395
SELEKOS,	s. 415

SENECA, L. A.,	s. 414
SEVE, L.,	s. 395, 401, 402
SCHELER, Max,	s. 41, 43, 262
SCHELLING, F. J. W.,	s. 66, 96, 122, 416
SCHILS, F.,	s. 432
SCHOPENHAUER, A.,	s. 42, 44
SOBOTKA, M.,	s. 405
SOKRATES,	s. 39, 315, 373, 426
SOROKIN, P. A.,	s. 431, 432
SPAEMANN, R.,	s. 384
SPENCER, H.,	s. 41, 44
SPENGLER, O.,	s. 265
SPINOZA, B.,	s. 58, 61, 62, 73, 99
STALIN, J. V.,	s. 141, 308
STIRNER, Max,	s. 179
STOLOVIČ, L. N.,	s. 163
SUCHODOLSKÝ, B.,	s. 401

Š

ŠAFÁRIK, P. J.,	s. 178, 184, 217-219, 328
ŠTÚR, L.,	s. 184, 217

T

TACITUS,	s. 412
TÁLES z Miletu,	s. 83
TOMASZEWSKI, T.,	s. 394
TUGARINOV, V. P.,	s. 66, 67, 79, 395

U

UCHTOMSKÝ, A. A.,	s. 398
-------------------	--------

V

VÁROSSOVÁ, E.,	s. 396
VERGILIUS,	s. 413, 414
VICO, G.,	s. 173, 174, 178, 413, 415,
VILIAM III. ORANŽSKÝ,	s. 318
VIRCHOW, P.,	s. 42
VOGT, K.,	s. 42
VOLTAIRE, F. M.,	s. 173, 177, 427,
VYGOTSKÝ, L. S.,	s. 269, 398

W

WALDENFELS, B.,	s. 387
WEBER, Max,	s. 24, 25, 406
WELLMER, A.,	s. 16
WELSCH, W.,	s. 16, 25, 279, 384-389
WHITEHEAD, A. N.,	s. 43, 44, 51, 55, 66, 83,
WIATR, J. J.,	s. 431
WIKLEF, J.,	s. 229, 317
WINDELBAND, W.,	s. 44, 265
WITTGENSTEIN, L.,	s. 43

Z

ZIGO, M.,	s. 16
-----------	-------